

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 495/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Weis & Partners s.r.o., Priemyselná 1/A, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 36C/3/2019 z 21. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 22. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Mestského súdu Košice (ďalej len „mestský súd“) sp. zn. 36C/3/2019 z 21. mája 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a domáha sa priznania náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou 14. januára 2019 proti žalovanej Slovenskej republike – Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky domáhal náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci a nemajetkovej ujmy. V rámci rozhodnutia vo veci samej bola sťažovateľovi priznaná aj náhrada trov prvoinštančného konania, a to z priznanej nemajetkovej ujmy 8 200 eur v rozsahu 100 % a z priznanej majetkovej škody 4 926,70 eur v rozsahu 69,72 %.

3. Následne o výške náhrady trov mestský súd rozhodoval uznesením sp. zn. 36C/3/2019 z 12. februára 2025 (vydaným vyšším súdnym úradníkom), ktorým priznal sťažovateľovi náhradu

trov konania 4 015,94 eur. Na základe podanej sťažnosti sťažovateľa vydal napadnuté uznesenie, ktorým zmenil sťažnosťou napadnuté uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania 4 099,05 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že mu nebola priznaná náhrada hotových výdavkov v rámci vyčíslenia trov konania. Argumentuje, že boli vynechané dve náhrady vyplývajúce zo spisu, a to náhrada za stratu času spojená s účasťou na ôsmich pojednávaniach a náhrada za použitie motorového vozidla, ktoré bolo použité na cesty na tieto pojednávania. Tvrdí, že všetky informácie potrebné pre výpočet náhrady za stratu času a náhrady za použitie motorového vozidla boli v spise prístupné, resp. vyšli v konaní najavo a vyplývali zo spisu. Odôvodňuje to tým, že spis obsahoval informácie o sídle právneho zástupcu a substituujúcich advokátov (všetkých v Bratislave), a preto malo byť súdu zrejmé, že advokát, ktorý sťažovateľa pred súdom (v Košiciach) zastupoval, sa nejakým spôsobom musel na pojednávanie dopraviť. Ďalej namieta, že sa mestský súd nevysporiadal s argumentáciou, v rámci ktorej poukazyval na závery nálezu ústavného súdu pod sp. zn. II. ÚS 563/2020. Tvrdí, že napadnuté uznesenie je nedostatočne odôvodnené a arbitrárne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením mestského súdu.

6. Ústavný súd, zohľadňujúc sťažnostné námietky smerujúce proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške náhrady trov konania, považuje v prvom rade za žiaduce poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). K problematike trov konania sa stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnomu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

7. Ústavný súd uplatní svoju kasačnú právomoc len v prípade, ak ústavná sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite.

8. Zároveň ústavný súd zdôrazňuje, že sa pravidelne vo svojej rozhodovacej činnosti zaoberá posudzovaním prípadu, ak základ pre nárok je z obsahu súdneho spisu zrejmý, ale vyčíslený nebol (III. ÚS 191/2020). Pokiaľ sťažovateľ chcel, aby mu bola priznaná náhrada za stratu času a za použitie motorového vozidla (teda také zložky trov konania, ktorých konkrétnu výšku súd nemá možnosť vyčísliť len na základe údajov vyplývajúcich zo súdneho spisu), mal sám vyvinúť aktivitu a predložiť pred rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka všetky potrebné doklady preukazujúce výšku trov (III. ÚS 120/2025). Ústavný súd takýto záver všeobecných súdov nepovažuje za taký, ktorý by popieral zmysel a účel právnej úpravy (m. m. III. ÚS 191/2020, IV. ÚS 299/2021, II. ÚS 260/2022, I. ÚS 483/2022, I. ÚS 549/2022, IV. ÚS 82/2024, I. ÚS 440/2024).

9. Ústavný súd sa v plnom rozsahu k tejto (už) ustálenej judikatúre prikláňa, aj pokiaľ ide o jej použitie v prerokúvanej veci, a konštatuje, že mestský súd sa v prípade sťažovateľa nedopustil takého extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania, ktoré by predstavovalo porušenie ním namietaných práv podľa ústavy a dohovoru.

10. Z obsahu napadnutého uznesenia navyše vyplýva, že nebolo sporné, že vyšší súdny úradník nemal v čase rozhodovania o výške náhrady trov konania k dispozícii doklady preukazujúce výšku trov advokáta sťažovateľa pozostávajúcich z náhrady za stratu času a náhrady za použitie motorového vozidla. Preto bola priznaná náhrada len tých trov konania, ktorých existencia a výška bola zo spisu v čase rozhodovania jednoznačne zistiteľná. Ďalej mestský súd uviedol, že sťažovateľ mal dostatočný čas na to, aby súdu predložil špecifikáciu trov konania a ak tak neurobil, svojou pasivitou sa pripravil o tie zložky trov konania, ktoré zo spisu nevyplývajú. Dodal, že sťažnosť, v rámci ktorej dodatočne predložil vyčíslenie trov konania, neslúži na odstránenie jeho pasivity.

11. Ústavný súd opakovane uvádza, že jeho úlohou pri posudzovaní rozhodnutí všeobecných súdov o výške trov je len identifikovanie skutočne extrémnych vybočení. V prvom rade je preto potrebné uviesť, že argument sťažovateľa o nespornosti náhrady za stratu času nie je dôvodný. Trovy súvisiace s náhradou za stratu času je potrebné riadne vyčísliť (a to aj s poukazom na to, že preprava môže v okolnostiach veci trvať rozličný čas). Takéto vyčíslenie však v prípade sťažovateľa, ako to nakoniec jasne vyplýva aj zo záverov mestského súdu, v tomto prípade absentovalo. Účelom náhrady za stratu času je totiž v určitom paušálnom rozsahu kompenzovať stratu času počas trvania cesty do iného miesta výkonu daného úkonu právnej služby a späť, počas ktorého by inak mohol advokát v mieste svojho sídla za odmenu vykonávať iné úkony právnych služieb. Náhrada za stratu času teda predstavuje takú zložku trov konania, ktorej konkrétnu výšku súd nemá možnosť určiť bez adekvátnej procesnej aktivity strany sporu, ktorej takéto trovy vznikli (m. m. III. ÚS 120/2025).

12. Zároveň v súvislosti s vyjadreným nesúhlasom sťažovateľa týkajúcim sa nepriznania mu trov konania, čo sa týka náhrady za použitie motorového vozidla, ústavný súd aj v tejto časti odkazuje na jednoznačné vyjadrenie uvedené v napadnutom uznesení, že vyšší súdny úradník nemal v čase rozhodovania o výške náhrady trov konania k dispozícii doklady preukazujúce výšku trov náhrady za použitie motorového vozidla. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa ústavný súd zároveň

poukazuje na to, ako už aj bolo načrtnuté, že jeho právomoc nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti. Úlohou ústavného súdu totiž nie je prehodnocovať správnosť právnych názorov všeobecného súdu, ku ktorým všeobecný súd dospel pri výklade podústavného práva (II. ÚS 509/2022, I. ÚS 538/2023). Opačný prístup k posudzovaniu námietok sťažovateľa by totiž v konečnom dôsledku smeroval k spochybňovaniu ústavného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vyústil by do jeho vnímania ako riadnej (prípadne mimoriadnej) opravnej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov (obdobne II. ÚS 85/2022).

13. Nakoniec, pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa absencie vysporiadania sa mestského súdu v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia s jeho návrhom na aplikáciu záverov (ohľadom priznania náhrady za stratu času) uvedených v rozhodnutí ústavného súdu (pod sp. zn. II. ÚS 563/2020), je potrebné poukázať na to, že mestský súd v rámci svojho rozhodnutia poukázal na inú (novšiu) judikatúru ústavného súdu, z ktorej jednoznačne vyplýva, že je povinnosťou práve sťažovateľa riadne a včas (teda pred rozhodovaním o výške náhrady trov konania) predložiť súdu všetky podklady. Pritom jednoznačne uviedol, že tieto podklady v spise absentovali. Nakoniec aj ústavný súd v tomto rozhodnutí s poukazom na svoju aktuálnu judikatúru dospel k jednoznačnému záveru, že konkrétnu výšku tejto náhrady súd nemá možnosť určiť bez adekvátnej procesnej aktivity strany sporu, ktorej takéto trovy vznikli.

14. Vzhľadom na všetko uvedené preto ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

15. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu